

Fiat misericordia tua, Domine, super nos'. Et surgens incipiat versum: 'Domine, labia mea aperiens'. Ipso expleto cum gloria incipiat psalmum: 'Domine, quid multiplicati sunt'. Deinde sequitur: 'Miserere mei Deus'. Deinde: 'Venite, exultemus Domino'. Deinde psalmos quantos volueris^a.

304a.

⁵ *Alcvinus Carolum regem ab eo rogatus de horis canonicis celebrandis docet*¹.

? 801—804.

Codd. bibl. Minervae Romanae B IV 18 saec. IX. charact. langob. scr. fol. 167 (R), Vatican. 1339 saec. XI. fol. max. p. 143' (V). Contulit utrumque v. cl. Victor Gardthausen Lipsiensis. Exstat etiam in cod. Escorial. d III 7 chart. saec. XIV. (N. Arch. I, 569; VI, 243)^a.

¹⁰ Nocturnos celebramus^b propter quod media nocte ad iudicium venturus esse creditur Dominus, unde in evangelio legitur: 'Media nocte clamor factus est' et illud^{Matth. 25, 6.} in psalmo: 'Memor fui [in] nocte nominis tui, Domine'. Item alibi^c: 'Media nocte^{Ps. 118, 55. ib. 62.} surgebam ad confitendum tibi'. Matutinos propter illud psalmistae: 'In matutinis^{ib. 62, 7.} meditabor in te', vel quia tunc a mortuis resurrexisse Dominus creditur.

¹⁵ Primum propter initium diei et^d quia ea hora a sacerdotibus et principibus adiudicatus^e est reus Dominus propter nos.

Tertiam, quia clamaverunt Iudei^d: Crucifige, crucifige; et Spiritus sanctus super^{Luc. 23, 21.} apostolos hora descendit^f tertia.

Sextam, quia tunc in cruce suspensus est Christus et^g tunc tenebrae factae sunt,
²⁰ vel quia eadem hora videntibus discipulis ascendit in caelum et Petro vas de caelo^{Act. 10, 11.} tali hora ostensum est.

Nonam, quia tunc inclinato capite Dei^h filius emisit spiritum et Petrus et Iohan-^{ib. 3, 2.} nes clodumⁱ in templo sanaverunt.

Vesperam propter recessum Dei et in^k eadem hora sepultus est salvator, vel
²⁵ quia tunc in fractione panis agnitus^l est^m Dominus.

Completorium, quia tunc ianuis clausis stetit Iesus in medio discipulorum suorum.^{Ioh. 20, 26.}

Per has itaque horas septies in die et semel in nocte David rex laudem can-^{Ps. 118, 164.} tabat Dominoⁿ et non tantum per has, sed etiam cum assiduis precibus Dominum laudare^o adiungens dicebat: 'Ego autem semper in te spectabo^p, Domine^q et^r adiciam^{ib. 70, 14.} super omnem laudem tuam'. Et si ille, cum in tantis laudibus die noctuque Domi-
³⁰ num deprecaretur, pulverem et cinerem se aestimabat^s cum diceret: 'Numquid confite-^{ib. 29, 10.} bitur tibi pulvis, aut annuntiabit veritatem tuam', quanto magis et nos, qui pene^t in omnibus a Dominoⁿ alieni^u existimus, saltem^v per has horas domino Deo^w cum summa devotione laudes^x referre debemus. Sed^y² quia vos rogastis, ut scriberemus
³⁵ vobis breviarium commatico^z sermone, qualiter homo^a laicus adhuc in activa vita con-

^a) sequitur: Incipit confessio, incipiunt psalmi de paenitentia cet.

304a. ^a) Lemma: Alia ratio eiusdem rei collecta ab Alcuino magistro ad Carolum R, Incipit de canonicis horis et de eucharistia et excommunicatione, de sepultura, ac de anima hominum, et haelymosina pro mortuis, inprimis de horis canonicis, quae celebrandae sunt. Karolus rex mittens requirendum ad Alcoinum V. ^b) caelebramus V. ^c) om. V. ^d) om. R. ^e) est adiudicatus superscr. id est condemnatus V. ^f) tert. desc. V. ^g) om. R. ^h) domini R. ⁱ) claudum V. ^k) om. V. ^l) superscr. id est cognitus V. ^m) eadem hora add. V. ⁿ) deo V. ^o) laudaret V. ^p) sperabo V. ^q) deus V. ^r) om. R. ^s) exstimabat V. ^t) superscr. id est per omnia V. ^u) alienum R. ^v) superscr. id est videlicet V. ^w) domino deo bis R. ^x) domino add. V. ^y) om. R. ^z) bre . . . matico R; id est brevissimo superscr. V. ^a) hom ratas R.

1) Hoc Alcvini responsum hucusque ineditum, quod ad epistolas vix pertinere videtur, cum litteris antecedentibus ob argumenti similitudinem coniungere volui. 2) Cf. supra p. 462 lin. 29.